

Scanning-I

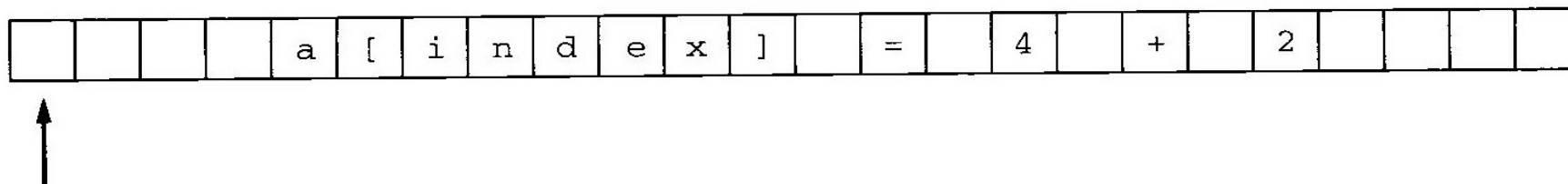
Kap. 2

- Hovedmål
 - Gå ut fra en beskrivelse av de enkelte tokens, og hvordan de skal deles opp i klasser
 - Lage et program (funksjon, prosedyre, metode) som leverer ett og ett token, med all nødvendig informasjon
 - Tokenet skal angis som en hovedklassifikasjon, med tilhørende attributter
- Vanlige regler
 - Hvert token skal gjøres så langt som mulig innenfor beskrivelsen
 - Dersom et token kan passe med flere beskrivelser må det finnes regler om valg:
 - Typisk: Kan det være både **nøkkelord** og **navn**, så skal det ansees som nøkkelord
 - **Blank, linjeskift, TAB** og kommentar angir skille mellom tokens, men skal forøvrig fjernes ("white space")

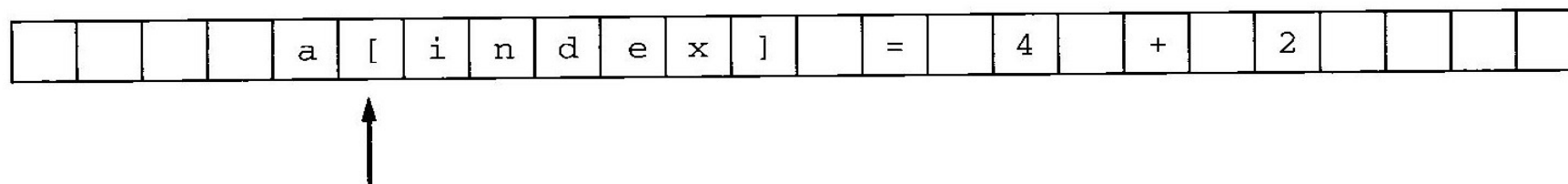
Hva scanneren gjør

`a[index] = 4 + 2`

Vanlig invariant: Pilen peker på første tegn etter det siste token som ble lest.
Ved + skal da denne pekeren flyttes!

Tegnet pilen peker på ligger gjerne i en gitt variabel 'curChar' e-lign.

Fortran

Spesielle regler for oppdeling i tokens

```
I F ( X 2 . EQ. 0 ) T H E N
```

```
IF (X2.EQ.0) THEN
```

```
IF (IF.EQ.0) THEN THEN=1.0
```

```
DO 99 I=1,10
```

```
DO 99 I=1.10
```

```
DO 99 I=1,10  
-  
-  
-  
99 CONTINUE
```

Klassifisering

- Hva som er en god klassifisering blir ikke klart før senere i kompilatoren
- En mulig regel: Det som skal behandles likt under syntaktisk analyse skal i samme klasse.
- Selve tokenet angir klassen
 - hvilket leksem det er angis ved attributter
- Det enkleste er å angi selve teksten (f.eks. string value) som attributt
- Men ofte vil scanneren også:
 - Sette navn i tabell, og gi med indeksen som attributt
 - Sette tekst-konstanter i tabell, og angi indeksen som attributt
 - beregne tallkonstanter, og angi verdien som attributt
 - ...

En mulig klassifisering

- Navn (identifikator): `abc25`
- Heltallskonstant: `1234`
- Reell konstant: `3.14E3`
- Boolsk konstant: `true false`
- Tekst-konstant: `"dette er en tekstkonstant"`
- Aritmetisk operator: `+ - * /`
- Relasjons-operator: `< <= >= > = <>`
- Logisk operator: `and or not`
- Alle andre tokens i hver sin gruppe, f.eks.:
 - `nøkkelord () [] { } := , ; .`
- MEN: Langt fra klart at denne blir den beste

C-typer som kan representere et token

```
typedef struct
{ TokenType tokenval;
  char * stringval;
  int numval;
} TokenRecord;
```

Hovedklassifikasjonen

Selve teksten, eller verdien

Hvis man vil lagre bare ett attributt:

```
typedef struct
{ TokenType tokenval;
  union
  { char * stringval;
    int numval;
  } attribute;
} TokenRecord;
```

En scanner er ikke stor og vanskelig

- De forskjellige token-klassene kan lett beskrives i prosa-tekst
- Ut fra det kan en scanner skrives rett fram, uten særlig teori
- Kan typisk ta noen hundre linjer, der det samme prinsippet stadig går igjen
- Men, man kan ønske seg:
 - Å angi token-klassene i en passelig formalisme
 - Ut fra denne å automatisk få laget et scanner-program
- Det er dette kapittel 2 handler mest om

Framgangsmåte

- for automatisk å lage en scanner
- Beskriv de forskjellige token-klassene som regulære uttrykk
 - Eller litt mer fleksibelt, som regulære definisjoner
- Omarbeid dette til en NFA (Nondeterministic Finite Automaton)
 - Er veldig rett fram
- Omarbeid dette til en DFA (Deterministic Finite Automaton)
 - Dette kan gjøres med en kjent, grei algoritme
- En DFA kan uten videre gjøres om til et program
- Det er hele veien et kompliserende element at vi:
 - ikke bare skal finne ett token, men en sekvens av token
 - hvert token skal være så langt mulig
- Vi skal se på dette i følgende rekkefølge:
 - (1) Regulære uttrykk (2) DFAer (3) NFAer

Definisjon av regulære uttrykk

- Og det språket de definerer = mengden av strenger

A **regular expression** is one of the following:

1. A **basic** regular expression, consisting of a single character **a**, where a is from an alphabet Σ of legal characters; the metacharacter ϵ ; or the metacharacter ϕ . In the first case, $L(\mathbf{a}) = \{a\}$; in the second, $L(\epsilon) = \{\epsilon\}$; in the third, $L(\phi) = \{\}$.
2. An expression of the form $\mathbf{r|s}$, where r and s are regular expressions. In this case, $L(\mathbf{r|s}) = L(r) \cup L(s)$.
3. An expression of the form \mathbf{rs} , where r and s are regular expressions. In this case, $L(rs) = L(r)L(s)$.
4. An expression of the form $\mathbf{r^*}$, where r is a regular expression. In this case, $L(\mathbf{r^*}) = L(r)^*$.
5. An expression of the form $\mathbf{(r)}$, where r is a regular expression. In this case, $L(\mathbf{(r)}) = L(r)$. Thus, parentheses do not change the language. They are used only to adjust the precedence of the operations.

Presedens:

$*$, konkatenering, |

$L(\epsilon)$ = språket som bare inneholder ϵ -strenger

$L(\emptyset)$ = språket uten noen strenger

Eksempler - I

$\Sigma = \{a, b, c\}$

- Strenger som har nøyaktig en b

$(a \mid c)^* b (a \mid c)^*$

- Strenger som har maks en b

$(a \mid c)^* \mid (a \mid c)^* b (a \mid c)^*$

$(a \mid c)^* (b \mid \epsilon) (a \mid c)^*$

- Strenger som har formen aaaabaaaa (dvs like mange a-er)

$(a^n b a^n) \quad ?$

Eksempler - II

- Strenger som ikke inneholder to b-er etter hverandre

$(b (a \mid c))^*$ en a eller c etter hver b

$((a \mid c)^* \mid (b (a \mid c))^*)^*$ kombinert med $(a \mid c)^*$

$((a \mid c) \mid (b (a \mid c)))^*$ forenklet

$(a \mid c \mid ba \mid bc)^*$ enda mer forenklet

$(a \mid c \mid ba \mid bc)^* (b \mid \varepsilon)$ får med b på slutten

$(notb \mid b notb)^* (b \mid \varepsilon)$ hvor $notb = a \mid c$

Mer rasjonelle skrivemåter

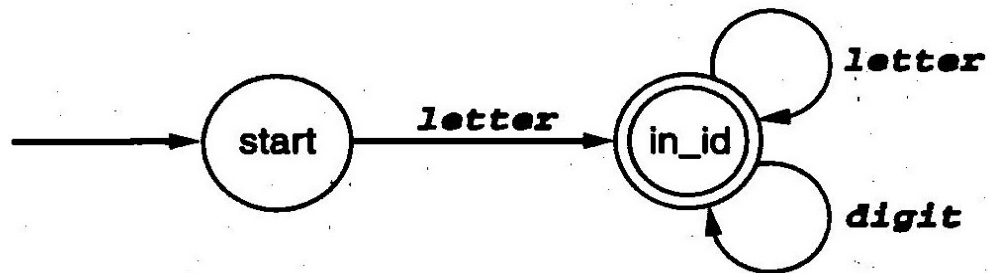
- $r^+ = rr^*$
- $r? = r \mid \varepsilon$
- Gi regulære uttrykk navn (regulære definisjoner), og så bruke disse navnene videre i regulære uttrykk:
 - $\text{digit} = [0-9]$
 - $\text{nat} = \text{digit}^+$
 - $\text{signedNat} = (+|-)\text{nat}$
 - $\text{number} = \text{signedNat} (". " \text{nat})?(E \text{ signedNat})?$
- Spesielle skrivemåter for tegnmengder
 - $[0-9]$ $[a-z]$
 - $\sim a$ ikke a $\sim(a \mid b)$ hverken a eller b
 - \cdot hele Σ \cdot^* en vilkårlig streng

Deterministisk Endelig Automat

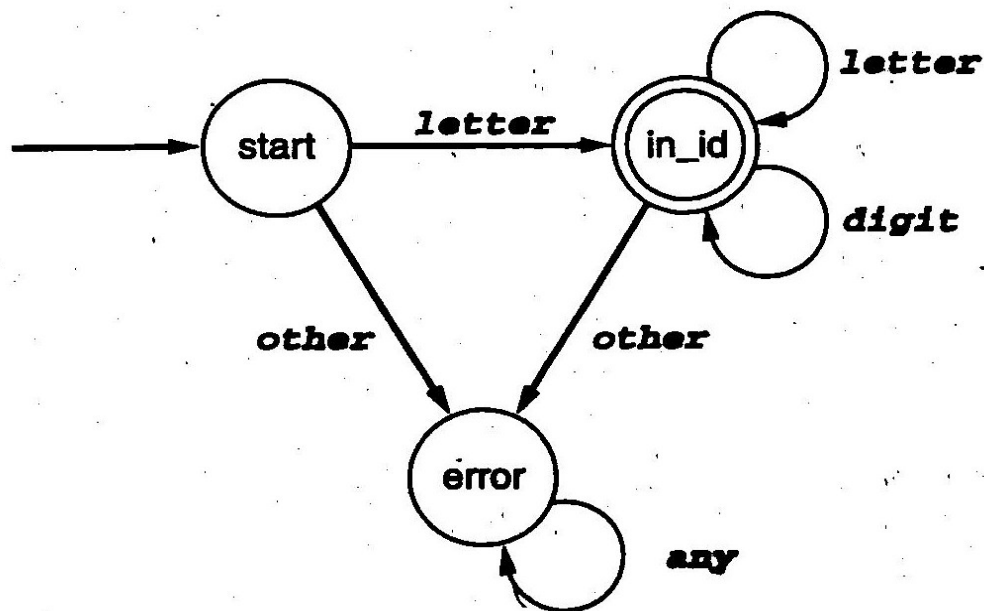
A **DFA** (deterministic finite automaton) M consists of an alphabet Σ , a set of states S , a transition function $T: S \times \Sigma \rightarrow S$, a start state $s_0 \in S$, and a set of accepting states $A \subset S$. The language accepted by M , written $L(M)$, is defined to be the set of strings of characters $c_1c_2 \dots c_n$ with each $c_i \in \Sigma$ such that there exist states $s_1 = T(s_0, c_1)$, $s_2 = T(s_1, c_2)$, \dots , $s_n = T(s_{n-1}, c_n)$ with s_n an element of A (i.e., an accepting state).

DFA

$identifier = letter (letter \mid digit)^*$

Funksjonen $T: S \times \Sigma \rightarrow S$
er ikke fullstendig
definert

Denne utvidelsen (med en
feiltilstand) er
underforstått

DFA for tall

Regulære definisjoner

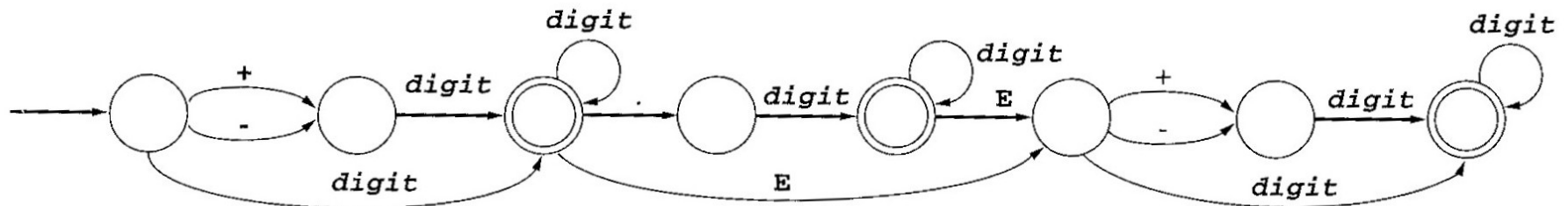
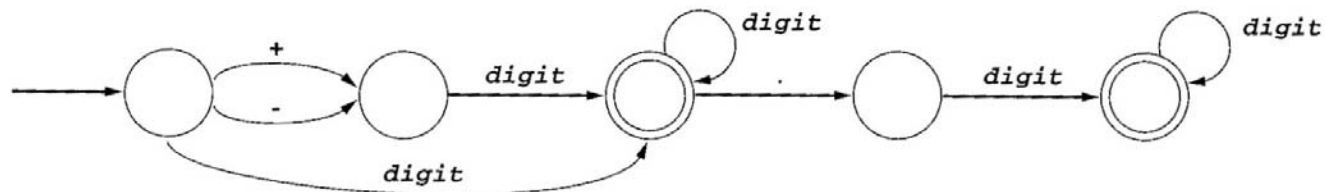
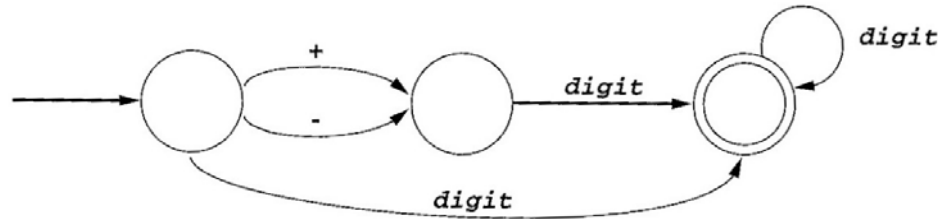
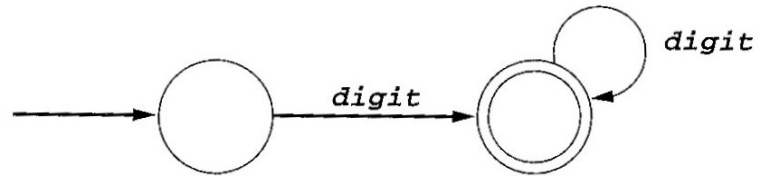
digit = [0-9]

nat = digit+

signedNat = (+|-)? nat

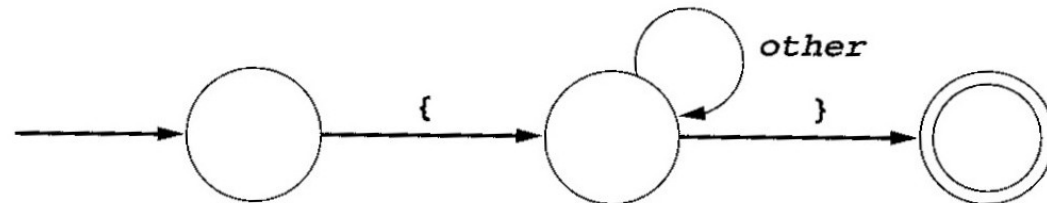
number =

signedNat ("."nat)?(E signedNat)?

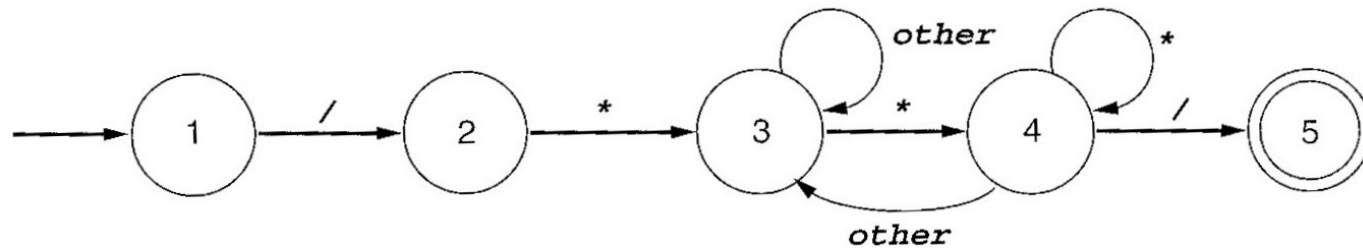

DFA for kommentarer

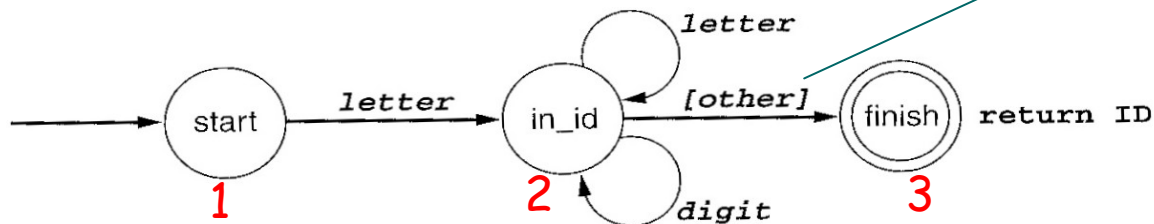
Pascal type

C, C++, Java type

Implementasjon 1 av DFA

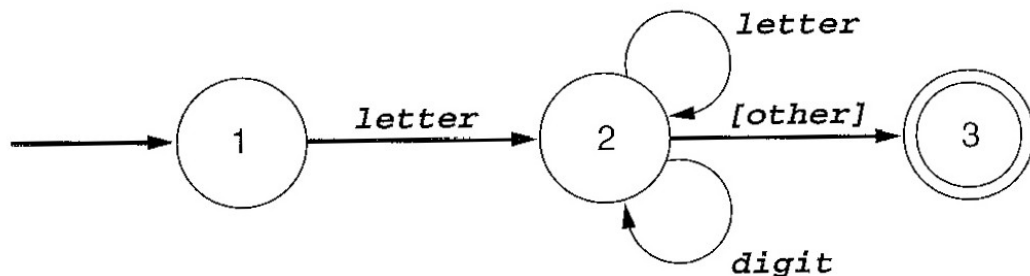

ikke flytt til neste tegn

```
{ starting in state 1 }  
if the next character is a letter then  
  advance the input;  
  { now in state 2 }  
  while the next character is a letter or a digit do  
    advance the input; { stay in state 2 }  
  end while;  
  { go to state 3 without advancing the input }  
  accept;  
else  
  { error or other cases }  
end if;
```

er neste tegn et siffer: tall
er neste tegn {+,-,*,/}: arit. operator
...
...

Implementasjon 2 av DFA

Tilstanden eksplisitt representert ved et tall

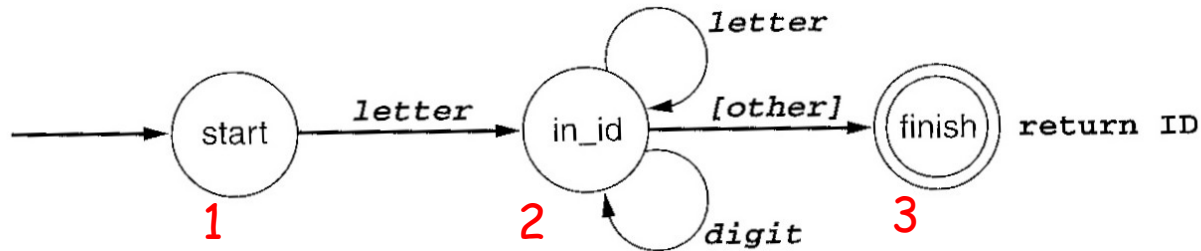
```
state := 1; { start }
while state = 1 or 2 do
  case state of
  1: case input character of
      letter : advance the input;
        state := 2;
      else state := ... { error or other };
    end case;
  2: case input character of
      letter, digit: advance the input;
        state := 2; { actually unnecessary }
      else state := 3;
    end case;
  end case;
end while;
if state = 3 then accept else error ;
```

hvis det bare er navn vi leter etter

hvis vi også aksepterer tall, vil siffer føre oss til en ny lovlig tilstand

Implementasjon 3 av DFA

- Har et fast program
- Automaten ligger i en tabell

state \ input char	letter	digit	other
1	2		
2	2	2	3
3			

```

state := 1;
ch := next input character;
while not Accept[state] and not error(state) do
  newstate := T[state,ch];
  if Advance[state,ch] then ch := next input char;
  state := newstate;
end while;
if Accept[state] then accept;
  
```

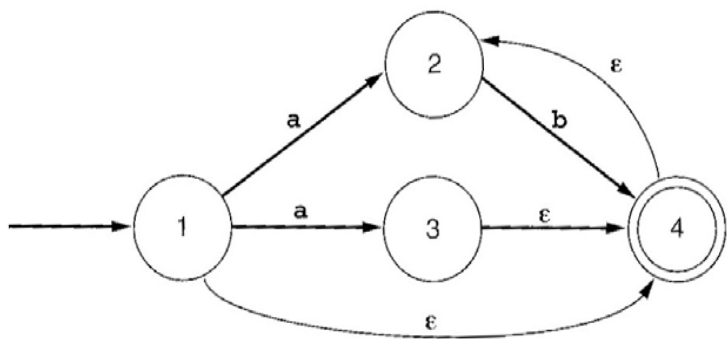
state \ input char	letter	digit	other	Accepting
1	2			no
2	2	2	[3]	no
3				yes

Definisjon av NFA

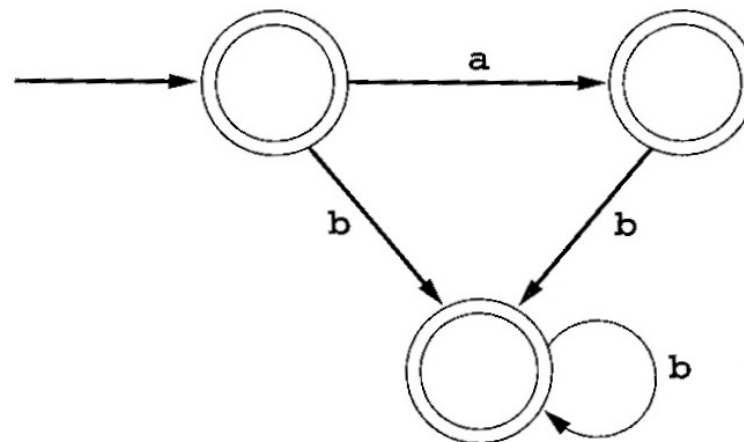
An **NFA** (nondeterministic finite automaton) M consists of an alphabet Σ , a set of states S , a transition function $T: S \times (\Sigma \cup \{\varepsilon\}) \rightarrow \mathcal{P}(S)$, a start state s_0 from S , and a set of accepting states A from S . The language accepted by M , written $L(M)$, is defined to be the set of strings of characters $c_1c_2 \dots c_n$ with each c_i from $\Sigma \cup \{\varepsilon\}$ such that there exist states s_1 in $T(s_0, c_1)$, s_2 in $T(s_1, c_2)$, \dots , s_n in $T(s_{n-1}, c_n)$ with s_n an element of A .

- Kan ofte være lett å sette opp, spesielt ut fra et regulært uttrykk
- Kan ses på som syntaks-diagrammer

NFA

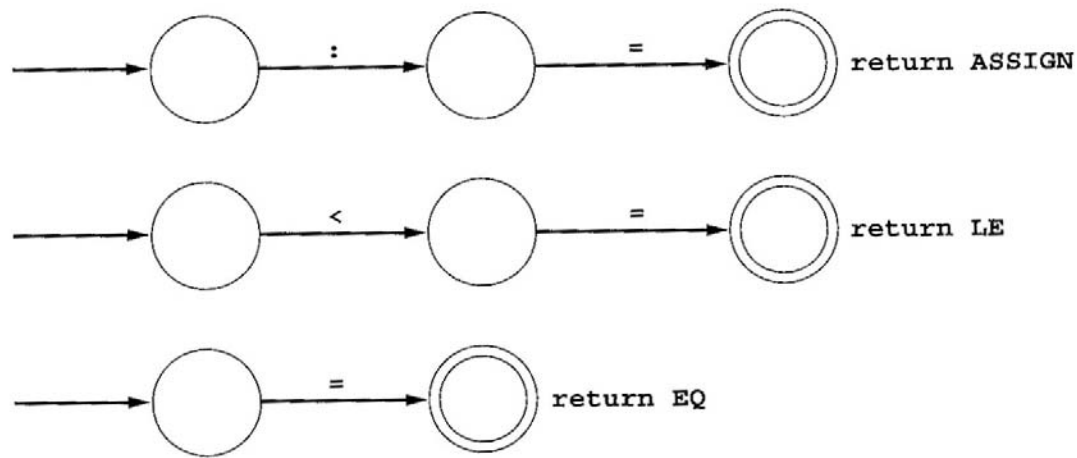
DFA

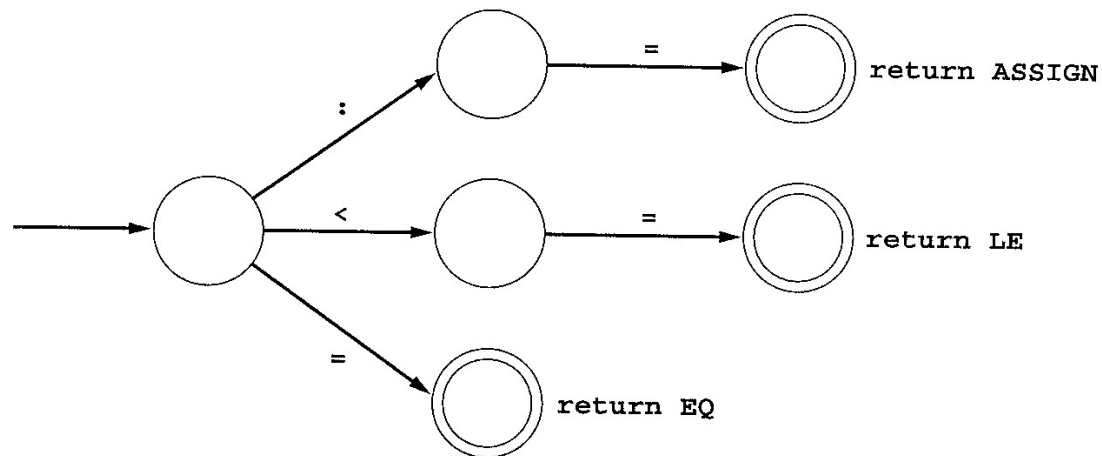
- ikke greit å gjøre til algoritme

- beskriver samme språk

Motivasjon for å innføre NFA-er (1)

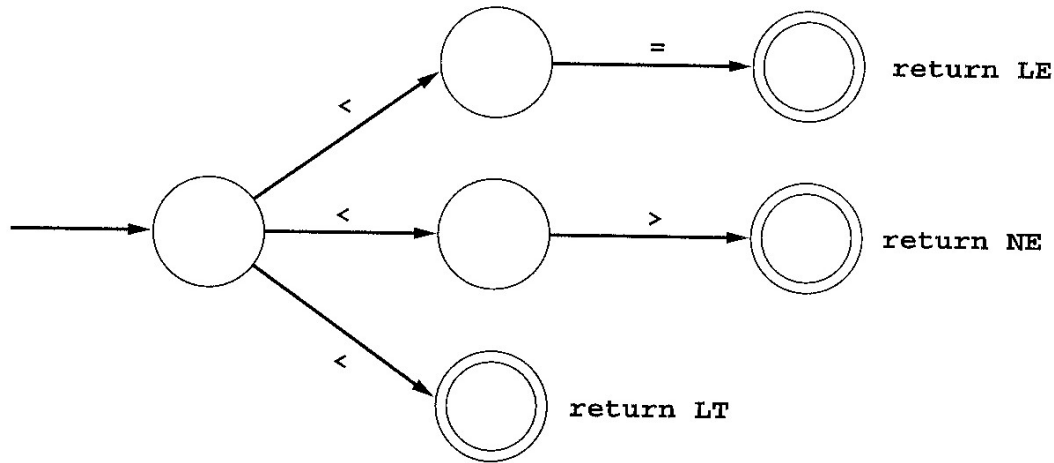

DFA-er
for de
enkelte
token

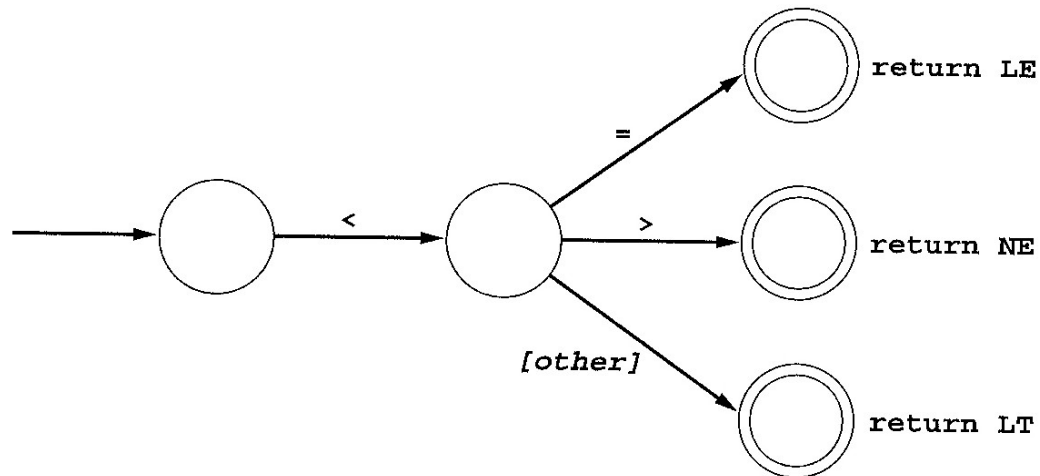

Siden de
starter
forskjellig går
det greit å slå
dem sammen,
men de
opprindelige
automater er
der ikke lenger

Motivasjon for å innføre NFA-er (2)

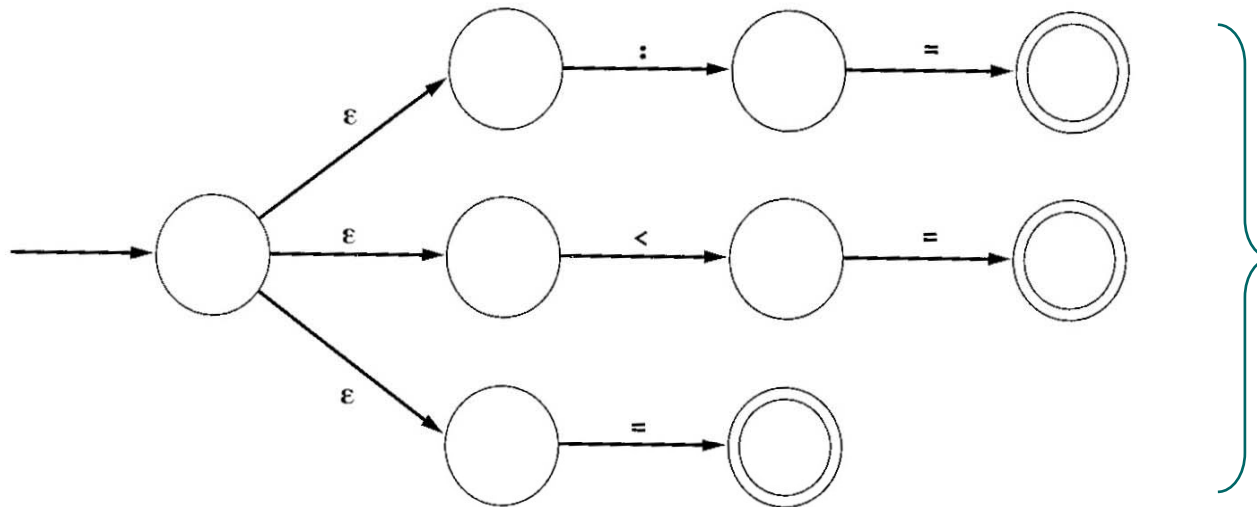

Med disse token-
definisjoner går
det ikke med en
enkel
sammenslåing

I dette tilfellet går
det an å slå
sammen på
første tegn

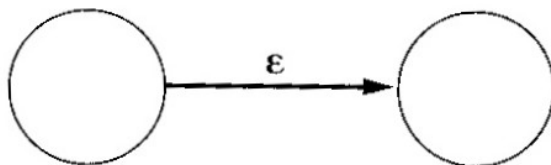
Motivasjon for å innføre NFA-er (3)

Ville
være
greiere
generelt
å gjøre
det slik

Derfor

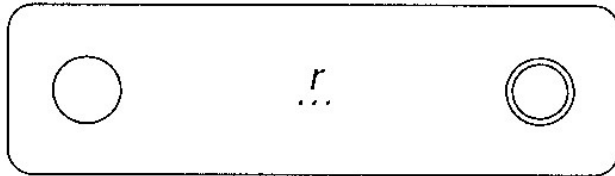
(1) Innfører ϵ -kant

(2) Fjerner kravet om
bare én a-kant ut fra
hver tilstand

Thomson-konstruksjon I

(Ethvert regulært uttrykk skal bli automat på denne formen:

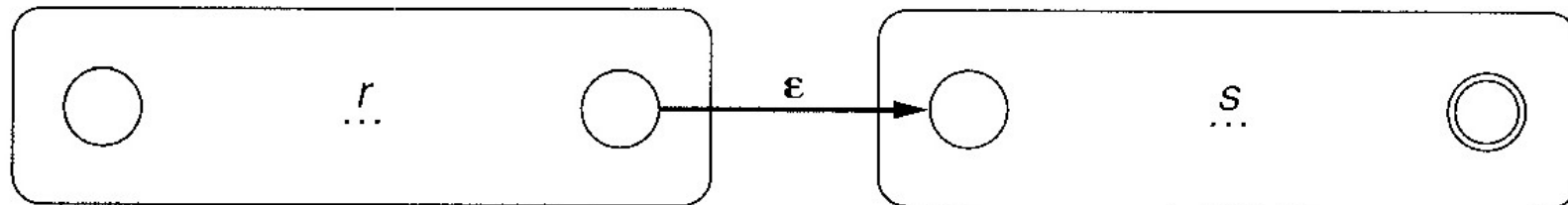
a :

ϵ :

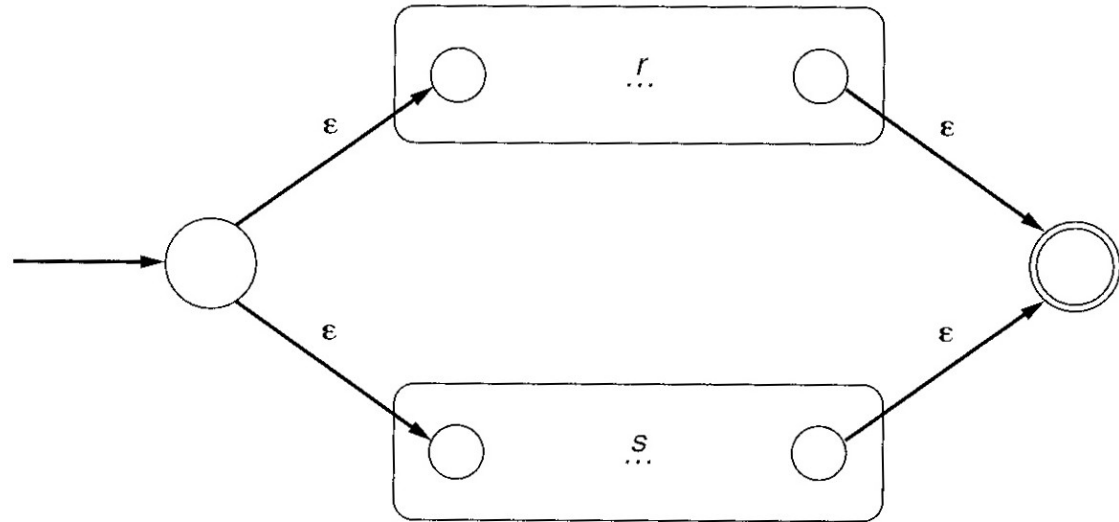

rs :

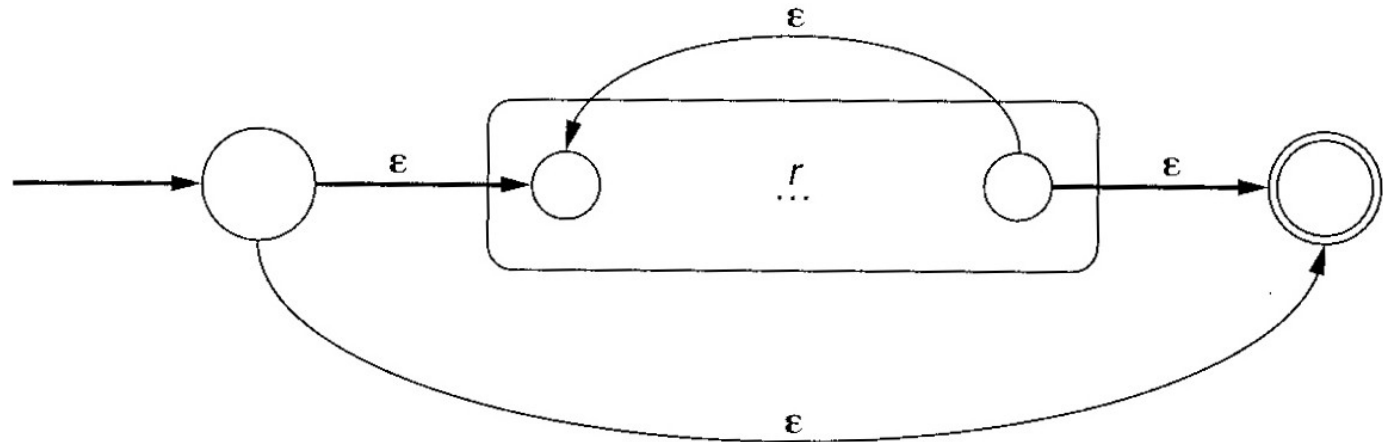

Thomson-konstruksjon II

$r \mid s$:

r^* :

Eksempel Thomson-konstruksjon

ab | a

